

Determining The Value Of Kan Rural-Urban Neighborhood Of Tehran By Comparative Comparison With Global Samples

ARTICLE INFO

Article Type

Original Research

Authors

Afsar. A^{1*}
keramati .G²

How to cite this article

Determining The Value Of
Kan Rural-Urban
Neighborhood Of Tehran By
Comparative Comparison
With Global Samples
Theories. 2021;1(4):60-74

***Correspondence**

Researcher Master of
Science in Urban Design,
Faculty of Architecture and
Urban Planning, Islamic
Azad University Central
Tehran Branch
amir_afsar@yahoo.com

PHD in Architecture,
Assistant Professor, Faculty
of Architecture and Urban
Planning, Islamic Azad
University Central Tehran
Branch

ABSTRACT

Tehran is the capital and the largest city in north of Iran with 614 square kilometers area, it is located in the south slopes of Alborz and 112 km south of the Caspian Sea, and originally (more than 400 years ago) it was relatively large village. The famous village of that time called Kan village, which was located northwest of current Tehran. The antiquity Of Kan village goes back at least 1200 to 1400 years ago and one of the oldest rivers of Rey county that originate from Imam Zadeh Davoud mountains to the lake of Qom, It goes along the rural texture of Kan and irrigates Kan gardens and it is the witnesses of this claim. In the recent few decades, the growth wave and rapid growth of urbanization has also spread to this area and Kan is now locating in the Tehran. The construction orientation of the programs is directed to destruct the village and gardens and green zones and open area. Following this problem, the present study seeks to change the approach from quantitative growth to qualitative growth. And the main question is, as regards importance of the subject, how to preserve existing natural green resources through green neighborhood revival, can we introduce Kan neighborhood of Tehran city, as urban village? And through this, instead of generating income from the destruction of gardens and construction, protect the last collection of aggregate gardens in Tehran metropolis.

Keywords: urban village, green zone, gardens, tourism attractions, Kan

Article History

Received: February 20, 2021

Accepted: March 13, 2021

ePublished: March 30, 2021

مقدمه

تهران در طی سال های ۱۳۰۰ تا به امروز به حدی رشد و سعت داشته که از یک شهر با مساحت ۴/۴ کیلومتر مربع، معادل ۴۴۰ هکتار به یک کلانشهر با مساحت ۶۱۳/۱۷ کیلومتر مربع در هنگام تصویب طرح جامع تهران ۱۳۸۶ رسیده است، تحولات اخیر در رشد و توسعه شهرنشینی به تبع آن رشد و توسعه کالبدی در شهرها مسائلی را در فضاهای شهری به وجود آورد عوامل متعددی همچون قیمت زمین، میزان تسهیلات و خدمات شهری، کاربری اراضی و دسترسی، بیشتر مورد توجه مسئولان شهری است و اغلب فضای سبز و باز به دلایل ذکر شده کمتر مورد توجه قرار می گیرند. تهران نیز از این قاعده مستثنی نیست عواقب این ساخت و سازهای جدید در چهره کلی شهر نمایان است به گونه ای که اگر از دور به نقشه تهران بزرگ بنگریم متوجه می شویم با توجه به وسعت تهران، پهنه های اندکی از فضاهای سبز و باز تشکیل داده اند. در این توسعه بسیاری از روستاها در کلان شهر تهران ادغام شده اند که یا اثری از آنها نیست یا اگر هست در حال تخریب هستند، آخرین بازمانده روستای کن است. کن دارای پنج محله قدیمی به نام های بالان، اسماعیلان، میانه، دارقازی، سرآسیاب و همچنین دارای هفت قنات فعال و رودخانه کن و باغات با میوه های معروف کن، خرما و توت می باشد. کن امروز در مقایسه با کن دیروز تفاوت های بسیاری دارد، با گذشتن اتوبان همت از قسمتی از اراضی کن و ایجاد فاصله بین اهالی ده و توتستان و از بین رفتن قسمت هایی از اراضی زراعی گندم و تبدیل شدن آن به پارک ساحلی گردشگری جوانمردان و سد شدن آب رودخانه و خشک شدن بعضی از درختان و بلند مرتبه سازی و عوامل بسیاری مانند عدم شفافیت و تطابق طرح جامع و تفصیلی در نوع مداخله در این نوع بافت را می توان سبب تخریب این اراضی نام برد.

در چند دهه اخیر موج رشد و توسعه سریع شهرنشینی به این محدوده نیز سرایت کرده و کن در داخل کلان شهر تهران قرار گرفته است، گرایش برنامه های ساخت و ساز به گونه ای است که سمت و سوی تخریب باغات و پهنه های سبز و باز را دارند. به دنبال همین مسأله تحقیق حاضر به دنبال یک تغییر رویکرد از رشد کمی به رشد کیفی است، از این رو بجای درآمد زایی از طریق تخریب باغات و ساخت و ساز، از باغات جهت درآمد زایی استفاده شود و با توجه به ارزش های متنوع و جذاب کالبدی و فضایی و اجتماعی که محله کن دارد می تواند

تعیین ارزش روستاشهری محله کن شهر تهران از طریق مقایسه تطبیقی با نمونه های جهانی

سید امیر افسر،

پژوهشگر کارشناس ارشد طراحی شهری، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز، تهران، ایران،

غزال کرامتی،

دکترای معماری، استادیار دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز، تهران، ایران،

چکیده

تهران پایتخت و بزرگترین شهر ایران با وسعتی حدود ۶۱۴ کیلومتر مربع در شمال کشور و جنوب دامنه البرز در ۱۱۲ کیلومتری جنوب دریای خزر واقع شده و در آغاز پیش از چهارصد سال پیش روستایی نسبتاً بزرگ بوده است. از روستاهای معروف آن زمان روستای کن که واقع در شمال غربی شهر تهران کنونی می باشد می توان نام برد؛ قدمت کن حداقل به ۱۲۰۰ تا ۱۴۰۰ سال قبل باز می گردد و یکی از بزرگترین رودخانه های قدیم ولایت ری که از کوه های امامزاده داود سرچشمه داشته و تا دریاچه قم می رود، از کنار بافت روستایی کن می گذرد و باغ های کن را آبیاری می کند و شاهد همین مدعاست. در چند دهه اخیر موج رشد و توسعه سریع شهرنشینی به این محدوده نیز سرایت کرده و کن در داخل کلان شهر تهران قرار گرفته است. گرایش برنامه های ساخت و ساز به گونه ای است که سمت و سوی تخریب روستا و باغات و پهنه های سبز و باز آن را دارند. به دنبال همین مسأله، تحقیق حاضر به دنبال یک تغییر رویکرد از رشد کمی به رشد کیفی است و پرسش اصلی این است که با توجه به اهمیت موضوع چگونگی حفظ منابع سبز طبیعی موجود، از طریق احیاء محله سبز، آیا می توان محله کن شهر تهران را به عنوان روستاشهر معرفی کرد؟ و از این طریق، به جای درآمد زایی از طریق تخریب باغات و ساخت و ساز، از این آخرین مجموعه باغات به هم پیوسته کلانشهر تهران، حفاظت کرد.

واژه های کلیدی: روستا شهر، پهنه های سبز، باغات، جاذبه های گردشگری، کن.

تاریخ دریافت: ۹۹/۱۲/۲

تاریخ پذیرش: ۹۹/۱۲/۲۳

نویسنده مسئول: amir_afsar@yahoo.com

تعیین ارزش روستاشهری محله کن شهر تهران از طریق ...

واژه شناسی و نظریه پردازان

اصطلاح روستا-شهری در سال های اخیر برای توصیف بسیاری از شهرهای کشورهای جهان سوم مطرح شده است. این اصطلاح از دو صفت انگلیسی Rural روستایی و Urban شهری به صورت Rurban ساخته شده عبارت است از ترکیب و ادغام ساختارهای اجتماعی شهری و روستایی در حاشیه مراکز شهری. [۳]

نخستین بار واژه روستاشهر در حدود ۱۰۰ سال پیش، به منظور تبیین مدلی از سکونت در بخش مسکونی خیابان آکسفورد انگلیس به کار برده شد، به عنوان محله ای که از سوی ساکنین خود محافظت می شد. [۴]

برای دومین بار واژه روستاشهر در کتاب روستاشهرنشینان، گروه ها و طبقات در زندگی آمریکائیان-ایتالیائیان توسط هربرت گنز به کار رفت که منظور جوامع کوچک قومی در شهرهای بزرگ به ویژه شهرهای جهانی کشورهای توسعه یافته سرمایه داری هستند. او همچنین این واژه را برای مهاجران بیگانه یا روستاییانی که با هم در داخل منطقه ای در شهر زندگی می کردند به کار برده است. [۵] در دهه های اخیر، در تحقیق های شهرسازی استفاده از روش های میان رشته ای به دلیل رویکردهای جدید رواج بسیار یافته و این موضوع به دلیل ماهیت چند بعدی شهرسازی از نظر دیدگاه ها و رویکرد های متفاوت است. رویکرد های تئوریک در رابطه با محیط زیست و روستا شهر ها از قرن هجدهم میلادی مورد بحث و بررسی در حوزه های اقتصاد، جامعه شناسی، محیط زیست و شهرسازی قرار گرفته اند. از میان نظریه پردازانی که در رابطه با روستاشهر ها پرداختند می توان به ابنزرد هاوارد، لوئیس مامفرد، کریستوفر الکساندر، فرانک لویدرایت، پاتریک گدس، کلارنس پری اشاره کرد. ابنزرد هاوارد جهت جلوگیری از پراکنده رویی شهرها و حفظ و احترام به طبیعت روستا در مقابل شهر نظریه باغ شهر (سه مغناطیس) را ارائه کرد. از نظر لوئیس مامفرد از میان بردن شکاف میان شهر و روستا، آمیختن مزایای شهر و روستا با یکدیگر امری مهم بود برای همین باغ شهر ابنزرد هاوارد را تحسین می کرد. [۶]

کریستوفر الکساندر بر این دیدگاه تأکید داشت که شخصیت یک محل ناشی از الگو های باز رویدادها هستند که با الگوهای هندسی در فضا در هم بافته شده اند، به همین دلیل به شکل بجای فرآیندهایی که آن را بوجود می آورند تأکید داشت به همین دلیل الگوهایی نظیر پنجه های شهر - روستا را تعریف می کند که طبق آن عرض شهرها نباید بیش از یک مایل و بین فضاهای ساخته شده را باید

به عنوان محله ای منحصر به فرد جاذب گردشگر برای طبیعت گردی در روستا درون کلان شهر مطرح شود و پرسش اصلی تحقیق حاضر با توجه به اهمیت موضوع چگونگی حفظ منابع سبز طبیعی موجود از طریق احیاء مفهوم " روستا شهر " می باشد. لذا پژوهش حاضر با بررسی نمونه های روستاشهری در جهان : شنزن در چین، بریزین در استرالیا و سیاتل در آمریکا ، و تعمیم شاخص های روستا شهری به دست آمده از آن به نمونه مورد بررسی در محله کن شهر تهران و با توجه به پتانسیل های بالقوه و بالفعل محله کن در انتها رویکرد مناسب با چگونگی حفظ باغات کن را پیشنهاد می کند.

پیشینه

به لحاظ اهمیت و جایگاه این مسأله در سطح کشور، این مقوله از زوایای مختلف در کتب، مقالات و پایان نامه ها در طی دهه های اخیر مورد توجه و بررسی قرار گرفته است. پاپلی یزدی و رجبی سناجردی در کتاب نظریه های شهر و پیرامون، روستاشهر را اینگونه تعریف می کند: چشم اندازهای شهری که چشم اندازهای روستایی نیز در آنها دیده می شود فعالیت غالب این سکونتگاه ها ممکن است کشاورزی باشد، ولی فعالیت های خدماتی و گاهی صنعتی نیز در آنها رواج دارد. همچنین ساختار اجتماعی، فرهنگی و فیزیکی این روستاها نیز به شهرها شباهت دارد. [۱]

واراز مرادی مسیحی در کتاب برنامه ریزی استراتژیک و کاربرد آن در شهر سازی ایران؛ نمونه موردی کلانشهر تهران، اینگونه شرح می دهد که مهاجرت و سرازیر شدن گسترده روستاییان در چند دهه اخیر به کلان شهر ها به دلیل انباشت سرمایه و کار در کلان شهر ها است. سکونت روستاییان جویای کار و زندگی شهری در حومه کلان شهرها، موجب پدید آمدن زیستگاه هایی می شود که گاه به صورت منفی همچون زاغه ها و گاه به صورت مثبت همچون روستاشهرنشینان آمریکایی مدنظر هربرت گانز شکل می گیرند. در این بین گونه دیگری از روستا شهر ها وجود دارند که از مهاجرت روستاییان به سمت کلان شهرها شکل نمی گیرند. بلکه برعکس، با رشد افسار گسیخته کلان شهر و فراتر گذاشتن کالبد خود از حد مرز شهرها و روستاهای اطراف، آنها را بلعیده و در خود حل می کند. [۲]

تعیین ارزش روستاشهری محله کن شهر تهران از طریق ...

، از نظر گواتاری اکولوژی پدیده پیچیده ای بوده که از سه جزء انسان، محیط و روابط اجتماعی تشکیل می شود، از نظر هاروی برای فهم یک شهرسازی سیال و ارگانیک، اکولوژی بهترین دریچه نگرش و بازبینی آنالیز روشهای جایگزین برای شهرسازی در آینده است. [۹] (جدول ۱)

در زمینه نظریه پردازان زیست محیطی نظریات متعددی مطرح شده است که با توجه به هدف و رویکرد آنها، می توان آنها را در سه دسته کلی قرار داد

دسته اول گروهی هستند که رابطه بین انسان و محیط را مدنظر قرار داده اند و در پی آن تأثیرات متقابل انسان بر محیط و محیط بر انسان را مورد بررسی قرار می دهند این تأثیرات شامل: اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، جغرافیایی و... می شود

دسته دوم گروهی هستند که به زیست بوم و محیط زیست توجه و اخلاق زیست محیطی و بوم شناختی را لازمه این امر می دانند.

دسته سوم گروهی هستند که به همپیوندی و رابطه عمیق بین محیط زیست و انسان اعتقاد دارند و فلسفه اکولوژیکی را مورد بررسی قرار می دهند.

نظریه پردازان روستا-شهری را با توجه به هدف و رویکرد آنها به سه دسته تقسیم می شوند

دسته اول گروهی هستند که به روابط اجتماعی و ارتباطات چهره به چهره و همبستگی اجتماعی و روابط دو سویه انسان با محیط تأکید دارند.

دسته دوم گروهی هستند که به فرم اصلی زمین و طبیعت و آب و هوا و بوم شناسی تأکید دارند

دسته سوم گروهی هستند که به زیبایی شناسی و منظر می پردازند و لازمه این امر را ارتباط عمیق با محیط پیرامون و محیط طبیعی می دانند. (جدول ۲)

معرفی روستای کن

کن نام یک روستا، دهکده، قریه، رود، محله و بخش در شمال غرب شهر تهران و استان تهران است. ولایت ری یا همان استان تهران امروزی از باستان چندین دهکده و روستا داشته است که یکی از معروفترین آنها کن است. یکی از مناطقی که در اسناد تاریخی نامش از توابع ری در کنار کرج و تهران آمده کن می باشد. ساکنان قدیمی کن به زبان تاتی سخن می گویند که به

مزارعی پر کنند که عرض آنها از یک مایل کمتر نباشد و بنابراین ساکنین شهر بتوانند براحتی به آن دسترسی پیدا کنند. [۷]

فرانک لوید رایت بر این باور بود که در این زمانه انسان های خرد گرا میل به زندگی در مناطق شلوغ و متراکم ندارند و بیشتر می کوشند تا مرکز زدایی کنند و مناطق حومه نشینی را مطرح نمایند. پاتریک گدس معتقد بود که شهر از محیط طبیعی آن جدایی ناپذیر بوده و تنها با شناخت و ژرفکاوی در پایه های اکولوژیک، آب و هوایی، ریشه های تاریخی و بنیان های اقتصادی و معیشتی آن است که می توان شهر را شناخت. کلارنس پری او بر این باور بود که زندگی جمعی، در واحدهایی که به خوبی سازمان یافته باشند شکوفا می شود، زیرا روابط همسایگی دستاورد تنظیم عمومی جامعه می باشد. پری به دنبال شرایطی وی می گشت که بتواند زندگی جمعی شهروندان را تضمین و گسترش دهد. [۸]

در رابطه با رویکرد زیست محیطی نظریه پردازان مختلفی از جمله: توماس هابز، جان لاک، ژان ژاک روسو، توماس رابرت مالتوس، هنری توماس باکل، فروید، آنتونی گیدنز، کارل مارکس، آرن ناس، یوگن هابرماس، گواتاری، دیوید هاروی را می توان نام برد. از نظر هابز جامعه طبیعی چیزی نبود که او آنرا مرحله مثبتی از تکامل انسان به شمار می آورد بلکه آن را بیشتر ابتدایی می دانست، از نظر لاک محیط تهی از آدمی که دست بشر به آن نخورده باشد، بی ارزش است. از نظر ژان ژاک روسو طبیعت نماینده معصومیت، اصالت و کمال، در برابر آثار زبان بار شهرنشینی و پیچیدگی زندگی متمدن است. از نظر توماس رابرت مالتوس محیط زیست بر طبق نظریه داروینسم اجتماعی است و رشد جمعیت و منابع غذایی و فقر با یکدیگر ارتباط دارند. از نظر باکل نابرابری شدید در زمینه توزیع ثروت، قدرت سیاسی، و نفوذ اجتماعی، بسیاری از تمدنهای کهن را به سوی «مرحله ی معینی از تکامل و سپس به سوی افول» سوق داده است. از نظر فروید سرشت آدمی به گونه ای است که در ستیز با طبیعت است و در این باب در رابطه با همپیوندی طبیعت درونی و طبیعت بیرونی برای همپیوندی با طبیعت سخن به میان می آورد. از نظریه زیست بوم جهانی گیدنز آثاری از پیامدهای اقتصادی و مالی گرفته تا پیامدهای فرهنگی را در بر می گیرد. از نظر مارکس انسان قادر است محیط خود را دگرگون کند و محیط تهی از آدمی را به ساخته های مفید و با ارزش تغییر دهند، ناس هم ذات پنداری را رویکردی نجات بخش برای طبیعت و در مقابل ناخوشتی را عامل تخریب آن می داند.

تعیین ارزش روستاشهری محله کن شهر تهران از طریق ...

اجتماعی و اقتصادی

- به دلیل مهاجر پذیری شدید محدوده و با توجه به خوابگاهی بودن محدوده بی هویتی اجتماعی از شاخص های اصلی آن به شمار می آید (شکل ۸)
- تقاضای گردشگری در محدوده بیشتر مربوط به سنین خاصی می باشد.

کالبدی

- عدم هماهنگی و تجانس در معماری جداره خیابان ها موجب کاهش کیفیت فضای شهری شده اند
- همجواری محدوده با کاربری های ناسازگار و پر سر و صدا از جمله: تعمیرگاه، آهنگری و...
- وجود زمین های متروک

نقاط فرصت

زیست محیطی

- امکان استفاده از قابلیت ها و توان های محیطی با ملاحظات زیست محیطی
- امکان استفاده از حاشیه رودخانه جهت جذب گردشگر
- باغات، دره و حتی رودخانه مسیل کن که دارای پتانسیل کاربری باغ-مسکونی و همچنین فعالیت های گردشگری روباز و تابستانی میتواند در آن استقرار یابد.
- وجود دره و عوارض طبیعی دیگر از جمله دره ی زرنو که با ساماندهی آن می توان محور تفرجگاهی و گذران اوقات فراغت مناسبی پدید آورد.

اجتماعی و اقتصادی

- امکان استفاده از انسجام محلی ساکنان جهت بهسازی بافت با کمک و همیاری اهالی محله
- ایجاد تناسب در بهره برداری از امکانات بر حسب سن و جنس

کالبدی

- امکان استفاده از مسیر اصلی و محله های قدیمی که به صورت ارگانیک شکل گرفته به عنوان مسیر گردشگری با توجه به هویت بافت
- امکان ایجاد فضاهای متناسب و متنوع در استفاده از فضاهای گردشگری در فصول مختلف
- امکان ایجاد محل های اقامتی همسو با بافت

لهجه کنی معروف است و بسیاری از مهاجرین نیز این لهجه را دارا می باشند. [۱۰] (شکل ۷)

SWOT

نقاط قوت

زیست محیطی

- وجود باغات یکپارچه در کن موجب تلطیف هوا می گردد. (شکل ۹)
- گذر رودخانه ، مسیل مهم در کن
- رودخانه ای که از امامزاده داوود سرچشمه گرفته و به قم می ریزد
- وزش بادهای غربی موجب پاکی هوا می گردد
- وجود درختان کهنسال ثبت میراث فرهنگی

اجتماعی و اقتصادی

- از نظر متوسط در آمد سالانه ساکنان، این محدوده از درآمد متوسط بالا به شمار می آید
- به لحاظ ساختار سنی ساکنان این محدوده نسبت به منطقه از ساخت سنی جوان میانسال برخوردار می باشد. (شکل ۱۰)
- میزان باسوادی در میان جمعیت ۶ ساله و بیشتر منطقه بیش از متوسط کل تهران می باشد.

کالبدی

- ساخت کالبدی محدوده به طور عمده از فضاها و بافت مسکونی شکل یافته است.
- بافت با ارزش دارای قدمت تاریخی
- وجود کوچه باغ های متنوع در بافت
- وجود امامزاده ها و تکابای مختلف (شکل ۱۲)

نقاط ضعف

زیست محیطی

- استقرار پارک سوار شهر سنگ در شرق رودخانه کن، کانون اصلی آلودگی محیط
- عدم وجود فاضلاب شهری مناسب در محدوده
- طغیان رودخانه و سیل در نزدیکی پل کن

تعیین ارزش روستاشهری محله کن شهر تهران از طریق ...

کوچه باغ ها و باغ های خصوصی

وجود کوچه باغ ها قدیمی و سرسبز از شاخصه های کن می باشد که علاوه بر سادگی و کمبود امکانات ساخت دارای قدمت و ارزش بالایی هستند و از نقاط قوت محدوده می توان نام برد زیرا در کلان شهرهای شلوغ کمتر این سادگی و زیبایی را می توان یافت. علاوه بر موارد گفته شده باغ ها اغلب خصوصی هستند و به دلیل ارزش زمین تفکیک های غیر اصولی در آنها رواج دارد که به نوعی تهدید در محدوده مورد مطالعه در نظر گرفته می شود زیرا باعث از بین رفتن این بافت یکدست و سبز می گردد. (شکل ۱۲)

مواد و روش ها

روستاشهرهای مورد مطالعه

۱. روستاشهر در شنزن هنگ کنگ، چین
شهر شنزن در دلتای رودخانه پرل واقع در جنوب شرقی چین در استان گوانگ دونگ (Guangdong) در نزدیکی هنگ کنگ قرار دارد. این شهر در ۲۲ درجه و ۳۳ دقیقه عرض جغرافیایی شرقی و ۱۱۴ درجه و ۰۶ دقیقه طول جغرافیایی شمالی واقع شده است. ساکنان روستاشهرهای موجود در شنزن را اغلب مهاجران تشکیل می دهند و افراد بومی صرفاً جهت اجاره دادن مسکن هایی با حداقل امکانات به روستاییان و مهاجران مبادرت می ورزند و نحوه تعیین و قرار گیری روستاشهرها اغلب به دوری و نزدیکی از مناطق تجاری مربوط می شود. به گونه ای که هر چه از مناطق تجاری دورتر باشند قیمت زمین و نحوه ساخت و ساز و کیفیت زندگی در آن با روستاشهرهای نزدیک به منطقه تجاری متفاوت خواهد بود. [۱۱] (شکل ۱)

ویژگی های این روستاشهر عبارت است از: (شکل ۲)

— وجود چشم انداز روستایی متمایز در داخل مناطق شهری
— روستا شهرها به عنوان یک مکان اجتماعی که به وسیله شبکه های اجتماعی مبتنی بر مکان های مهاجران است ایجاد شده اند.
— ساکنان بومی روستاشهرها طبق سیستم هوکوی روستایی، حق قانونی زمین رایگان را برای مسکن هایشان دارند، در شنزن روستاشهرها نزدیک به مراکز شهر و مراکز محله ها هستند جایی که آنها توسط فضاهای جدید شهری جدا شده اند و تمایل دارند نسبت به یکدیگر دور باشند.

- مکان استفاده از زمین های متروک فاقد کاربری برای فضاهای خدماتی

نقاط تهدید

زیست محیطی

- طغیان رودخانه به دلیل بستر سازی نامناسب
- آلودگی آب های سطحی به دلیل وجود پارک سوار شهر سنگ
- وجود کاربری های پر سر و صدا در محدوده باعث به وجود آمدن آلودگی های صوتی

اجتماعی و اقتصادی

- افزایش مهاجران غیر رسمی و بروز مشاغل کاذب
- تهدید جرم و فساد در محدوده به دلیل زاغه نشینی

کالبدی

- خالی شدن محدوده از سکنه به دلیل فرسودگی زیاد (شکل ۱۱)
- احتمال از بین رفتن باغات به دلیل تفکیک غیر اصولی و تغییر کاربری اراضی
- افزایش زاغه نشینی و اسکان غیر رسمی در بافت

وضعیت آب های سطحی در کن

در کن قنات ها و آب انبارهای زیادی از زمان های قدیم وجود دارند که اغلب آنها یا در باغ ها قرار دارند و یا آنها را بسته اند، همچنین به رودخانه کن نیز اشاره شده که مهمترین شریان آبی محدوده کن می باشد که از امامزاده داوود و به اسم رودخانه کن تا جنوب تهران می رود.

وجود درختان کهنسال در محدوده

روستا کن دارای درختان با قدمت زیادی است این محدوده به دلیل وجود خاک مناسب و هوای مطلوب برای باغداری بسیار مناسب است تمامی درختان موجود در بافت ثبت شده اند و به دلیل قدمت زیادی که دارند بسیار با ارزش هستند حتی در ساخت و ساز های جدید در محدوده این مسأله حفظ درختان در نظر گرفته می شود، کن دارای باغات با درختان خرما، توت، شاه توت، ازگیل می باشد که معروف ترین آنها خرما، کن است که در فصل پاییز این محصول بعمل می آید.

وجود مسکن های حداقل برای کارگران و مهاجران و نزدیکی دسترسی به حمل نقل از دیگر ویژگی های این روستاشهر ها می باشد.

۲. روستاشهر در بریزین استرالیا دهکده شهری کلون گرو در شمال منطقه بریسبین در کوئینزلند استرالیا واقع شده و حدود سه کیلومتر از مرکز تجاری شهر فاصله دارد. [۱۲]

روستاشهر کلون گرو در بریزین استرالیا بر اساس نمادها و نشانه های هویتی محدوده متکی شده و از این لحاظ کمترین میزان مداخله در بافت اصلی صورت گرفته است. الگوی سازمان فضایی این روستاشهر به صورت واحد های همسایگی و شریان اصلی متصل کننده به نواحی خارج از روستاشهر کلون گرو هدایت می شود. [۱۳] (شکل ۳)

ویژگی های این روستا شهر عبارت است از: (شکل ۴)

زمین های چند کاربری: فضاهای دانش و نوآوری با حضور چند کاربری بودن که با زندگی و تنوع اقتصادی مشارکت می کند، مشخص می شود. این مورد در روستاشهر کلون گرو مشهود است. محیط زیست معاصر با تکنولوژی بالا: فضاهایی که دانش تولید می کنند باید انعکاسی از نوآوری و خلاقیت محیط زیست معاصر با تکنولوژی بالا باشند. استفاده از مواد مدرن در ساخت، یکپارچگی عناصر با تکنولوژی بالا در فضاهای عمومی و ارتباط قوی دیجیتال نمونه های کوچک این ابتکارات هستند که به عنوان شاهد این مورد مطالعاتی مورد توجه قرار گرفته اند.

تسلط بر پروژه مرکزی: فضاهای دانش و نوآوری توسط وجود یک ساختمان اصلی و مختلط به عنوان مرکزیت پروژه مشخص می شوند که مشخصه و ویژگی منطقه را ارائه می دهد. همچنین به عنوان پشتیبانی پایه برای تمام فعالیت های جانبی کمک می کند. در روستاشهر کلون گرو، دانشگاه فناوری کوئینزلند مرکزیت اصلی پروژه است.

وجود یک محور: در فضاهای نوآوری و دانش بریزین، یک خیابان اصلی به مرکزیت پروژه منتهی می شود و به عنوان محور اصلی عمل می کند. این بلوار به عنوان ستون اصلی روستا شهر کلون گرو با کلیه فعالیت های اصلی تجاری، نهادی و عمومی توزیع شده در اطراف آن، عمل می کند، به عنوان مثال، خیابان ماسک در روستا شهر کلون گرو.

تعیین ارزش روستاشهری محله کن شهر تهران از طریق ...

توسعه متراکم: فضاهای دانش و نوآوری معاصر اغلب به صورت متراکم توسعه یافته اند. با تمرکز بر تنوع انواع مسکن که نیاز جمعیت متنوعی را در بازه ای از متوسط تا بالاترین سطح تراکم فراهم می کنند، روستا شهر کلون گرو هم چنین به صورت متراکم ساخته شده است. توسعه مسکونی عمدتاً به صورت خانه و آپارتمان چندگانه است.

فضاهای عمومی باز مرکزی: فضاهای عمومی و باز از جمله مرکز شهر موقعیت مرکزی در روستاشهر کلون گرو دارد.

۳. روستاشهر در سیاتل واشینگتن

شهر سیاتل در شمال غربی ایالت متحده آمریکا در ایالت واشینگتن واقع شده شده است این شهر در ۳۵ درجه و ۳۶ دقیقه عرض جغرافیایی غربی و در ۱۲۲ درجه و ۱۹ دقیقه طول جغرافیایی شمالی واقع شده است. الگوی روستاشهر در سیاتل وابسته به مراکز اصلی روستاشهرهاست به گونه ای که روستاشهرها نمی توانند به طور مستقل از یکدیگر و مراکز فعالیت کنند هر کاربری به دو طبقه به زمینه دیگر مربوط است. مراکز روستاشهرها برای تأمین شغل و مسکن و حمل و نقل و... به مراکز شهر و مراکز تولیدی صنعتی نیازمند است. [۱۴] (شکل ۵)

ویژگی های این روستا شهر عبارت است از: (شکل ۶)

کاربری ترکیبی: تهیه ی مکانهای خدمات تجاری که به روستا و شهر خدمت ارائه می دهند.

نزدیک به منطقه ی شبکه ی حمل و نقل: هدف این است که محیط های مسکونی و کاری را به سیستم شبکه ی حمل و نقل مربوط کند تا رفت و آمد کاهش یابد.

تراکم متناسب با راه: تراکم باید از کاربری پیاده روها و راه های عبور پشتیبانی کند.

توجه به مقیاس: به اندازه ی کافی کوچک باشد تا همه چیز برای پیاده ها هم در دسترس باشد.

توسعه متراکم: هدف این است که محله های مسکونی متراکم با گستره ی وسیعی از انواع خانه ها و با کاربری چندگانه ایجاد کند که از جمعیت ساکن حمایت کند.

این پژوهش از نوع «مقایسه ای-تطبیقی» بوده و از نظر روش در ابتدا مطالعات کتابخانه ای صورت گرفته در روش «مطالعه اسنادی» از شیوه های جمع آوری اطلاعات فیش برداری، بهره گیری از کتابخانه ها، آرشیو های سازمان ها و نهادهای مختلف مهمترین منابع مورد استناد بررسی شده و در قالب چهارچوب نظری ارائه

تعیین ارزش روستاشهری محله کن شهر تهران از طریق ...

شهری نسبت عکس دارد و در آخر محدوده مناطق تجاری است که منظور از آن این است روستاشهرها در درون یا نزدیکی مناطق تجاری قرار گیرند با توجه به مقایسه انجام شده نیازمندی واضح روستاشهرها به مناطق و نواحی اطراف غیر قابل انکار است روستاشهرها باید با شهرها برای رفع نیازهای خود در ارتباط باشند. (نمودار ۱)

معیار اجتماعی

با توجه به روستاشهرهای بررسی شده به رویکرد اجتماعی ریز معیارهای استخراج شده شامل: یکپارچگی فرهنگی، هنرهای عمومی، قلمروهای اجتماعی و فرهنگی، مهاجرپذیری برای ارزش گذاری معیار اصلی اجتماعی مورد بررسی قرار می گیرد. (جدول ۵)

با توجه به نمودار استخراج شده از میانگین زیر معیارها یکپارچگی فرهنگی اولویت اول و اولویت دوم قلمروهای اجتماعی می باشد منظور اینکه برای هر محدوده ای و ساکنان بومی آن قلمروهای خاصی وجود داشته باشد با عناصر و نشانه های خاص همان محدوده این قلمروها صرفاً به صورت کالبدی نمایان نمی شوند و به نوع خاص رفتاری و فرهنگی ارتباط دارند و هنرهای عمومی اولویت سوم می باشد منظور از هنرهای عمومی قسمتی از یه مجموعه متحد و بومی است استفاده از عناصر و اشکال جهت حس تعلق به محدوده و مهاجرپذیری که میزان مهاجرت از مناطق مختلف به روستاشهر است اولویت چهارم هستند با توجه به مقایسه انجام شده حس هویتی و مشارکتی افراد بومی و یکپارچگی فرهنگی در محیط روستاشهرها از آن لحاظ حائز اهمیت است که به حفظ ارزش های روستاشهری کمک کرده و مانع از تخریب و یا تغییر چهره آن می گردد. (جدول ۶) (نمودار ۲)

معیار زیست محیطی

معیار زیست محیطی به میزان ارزش گذاری از روی اقلیم روستاشهرها با توجه به محیط زیست معاصر و پاسخ گویی به شرایط اقلیمی و یکپارچگی محیطی و آبهای سطحی موجود در نزدیکی روستاشهرها مورد بررسی قرار می گیرد. (جدول ۷)

در مقایسه انجام شده پاسخ گویی به شرایط اقلیمی اولویت اول را داراست و اولویت دوم آبهای سطحی منظور از آبهای سطحی میزان نزدیکی روستاشهرها به آب های سطحی است که نشاندهنده میزان وابستگی به کشاورزی و صنایع نیازمند آب است اولویت سوم

گردیده است. همچنین از روش AHP جهت شناسایی الگوی برتر استفاده شده است.

مدل تحلیل پژوهشی مبتنی بر معیارها و زیر معیارهای بدست آمده از روستاشهرهای جهانی و تطبیق آن به روش AHP با زیر معیارهای بدست آمده روستاشهر نمونه موردی کن در تهران می باشد در این مدل ابتدا معیارهای بدست آمده از روستاشهرهای موردی بررسی با توجه به زیر معیارها به چهار دسته: زیست محیطی، اجتماعی، اقتصادی، کالبدی تقسیم بندی می شوند و در ادامه با توجه به اهمیت معیارهای موجود اعدادی بین ۱ تا ۹ با توجه به ارزش آنها اختصاص داده می شود تا وزن اصلی معیار مشخص گردد و سپس برای هر گروه از زیر معیارها نیز ارزشی در نظر گرفته می شود و در انتها جمع بندی می گردد، و با توجه به مباحث نظریه پردازان نتیجه گیری صورت می گیرد (دیاگرام ۱).

در سنجش شاخص ها و معیارها با توجه به مدل تحلیل شده باید روستاشهرهای جهانی را با توجه به معیارهای بدست آمده اقتصادی، اجتماعی، زیست محیطی و کالبدی با هم مقایسه کنیم، سپس مقایسات خود را باهم ترکیب کرده تا به ترتیب اولویت ها دست یابیم و در قسمت پایانی برای اثبات روستاشهر بودن کن میزان وزن زیر معیارهای بدست آمده را در جدول معیارهای نوشته شده قرار می دهیم و مجموع آن ها را محاسبه می کنیم و در نمودار قرار داده تا نتیجه آن مشخص گردد.

معیار اقتصادی

برای بدست آوردن معیار اقتصادی با توجه به زیر معیارهای موجود بر اساس میزان ارزش آن ها عددی بین ۱ تا ۹ به آن ها اختصاص می دهیم تا میزان اهمیت وزن زیر معیار مشخص شود. (جدول ۳)

زیر معیارها شامل: ارزش زمین و املاک، محدوده مناطق تجاری، فعالیت های مختلط، ارتباط با مناطق و شهرها و توجه به اشتغال می باشد. (جدول ۴)

با توجه به بررسی انجام شده ارتباط روستاشهرها با مناطق و شهرهای اطراف در اولویت اول قرار می گیرد و اولویت دوم اشتغال و میزان درآمد متوسط جامعه در درون روستاشهرها را شامل می شود و به ترتیب اولویت سوم فعالیت های مختلط در داخل روستاشهرها است که تقریباً به خودکفایی محدوده از شهرهای بزرگ و برآورده کردن نیازهای مصرفی ساکنان را شامل می شود و اولویت چهارم ارزش زمین محاسبه شده که با میزان فاصله روستاشهر از مراکز

تعیین ارزش روستاشهری محله کن شهر تهران از طریق ...

های فرهنگی و اجتماعی شده و اغلب روستاشهرهای مهاجر پذیر دارای عدم حس همبستگی اجتماعی و مشارکت جهت حفظ و یا نگهداری روستاشهرها هستند. در نقطه مقابل روستاشهر طراحی شده کلونین گرو بسیار به این مسأله اهمیت می دهد که ساکنین روستاشهر کلونین گرو بیشتر افراد بومی همان محدوده هستند و با توجه به اصول بیشتر بر اساس اصول طراحی صورت گرفته فضاهای باز عمومی و مرکزی، توسعه متراکم، اصل مشارکت مردمی حتی در نامگذاری خیابان ها نیز شاهد این مدعاست که با توجه به سوابق تاریخی و فرهنگی محدوده و هماهنگی با طرح های فرادست اشاره دارد.

در طرف دیگر روستاشهر در سیاتل آمریکا که کاملاً برنامه ریزی شده از این ابزار (ایجاد روستاشهرها) برای جلوگیری از رشد و توسعه بی رویه شهر استفاده کرده است، محدوده های روستاشهری را به صورت منطقه بندی در نظر گرفته و باز هم در طراحی مشارکت مردمی در مناطق زون بندی شده در نظر گرفته شده است.

از لحاظ توپولوژی و زمین شناسی در مورد محل قرارگیری روستاشهر ها مسأله مورد اهمیتی است کماینکه این مورد در دو روستاشهر در کلونین گرو و سیاتل رعایت شده و با قرارگیری مناسب باعث حفظ موقعیت سرسبزی محیط شده عدم توجه به موقعیت قرار گیری روستاشهرها عدم توجه به موقعیت زراعی و کشاورزی آنها باعث خوابگاهی و یا صنعتی شدن آنها می شود.

مسأله نزدیکی به آبهای سطحی نیز بسیار مورد اهمیت است زیرا منابع تغذیه فضاهای سبز و زمین های زراعی وابسته به آب هستند نوع برخورد با مسئله آب مهم است، فاصله مراکز صنعتی از روستاشهرها و منابع آب، آلودگی های صنعتی که وارد آبهای سطحی می شوند که یک فاجعه ای زیست محیطی محسوب می شود، باید مورد توجه قرار گیرد.

در این میان با سه دیدگاه متفاوت مواجه هستیم:

دیدگاه اول: در رابطه با شنزن در هنگ کنگ که روستاشهرها صرفاً مکان هایی برای اجاره قشر سطح پایین جامعه هستند و حتی اگر در مسیر توسعه شهری واقع شوند تغییر ناپذیر در داخل شهرها با امکانات و خدمات روستایی باقی می مانند و نیازی به حفظ و نگهداری ندارند و مسأله ارزش زمین بر فضاهای سبز و باغات و اراضی کشاورزی ارجعیت دارند.

دیدگاه دوم: در رابطه با کلونین گرو در استرالیا می باشد که روستاشهر ها باید طراحی شده باشند اهمیت وجودی آنها بر اساس سابقه

یکپارچگی محیطی است مقصود از یکپارچگی محیطی فضاهای سبز باز و میزان وجود عناصر اکولوژیکی محدوده می باشد و محیط زیست معاصر اولویت چهارم که مقصود از آن تشکیل فضاهای جدید زیست محیطی می باشد با توجه به بررسی های انجام شده پاسخگویی به شرایط اقلیمی، پاسخگویی محیطی به طور کل به شرایط اقلیمی که چه از نظر توپولوژی محدوده چه از نظر خاک و هوا این پایداری باید در روستاشهرها وجود داشته باشد که از نظر محل قرارگیری جغرافیایی حائز اهمیت می باشد. (جدول ۸) (نمودار ۳)

معیار کالبدی

در این قسمت میزان هماهنگی فیزیکی محدوده با شرایط روستاشهرها را مورد بررسی قرار می دهیم که شامل. کیفیت بناها، ارتباط فضایی، فضای عمومی باز مرکزی، محیط پیاده رو، مردم گرایی، دسترسی به حمل و نقل، زمین های چند کاربری، تراکم متناسب با راه و دسترسی های مطلوب می شود. (جدول ۹)

نتایج جدول در رابطه با معیار کالبدی نشان دهنده این است که اولویت اول ارتباط فضایی می باشد و به ترتیب اولویت دوم محیط پیاده که منظور از آن پیاده محور بودن روستاشهرهاست و اولویت سوم کیفیت بناها هستند که جنس مصالح آنها باید همگام با پایداری محدوده تعیین گردد با توجه به بررسی صورت گرفته میزان ارتباط فضایی یعنی نقطه تلاقی روستا با شهر و پیوند این دو عامل و نوع ارتباط بین این فضاها با محدوده های تک عملکردی حائز اهمیت است میزان همخوانی با محیط های اطراف از معیارهای کالبدی مهم در روستاشهر ها می باشد. (جدول ۱۰) (نمودار ۴)

یافته ها

با در نظر گرفتن معیارهای بدست آمده از بررسی ۳ روستاشهر شنزن در چین، کلونین گرو در استرالیا، سیاتل در واشنگتن آمریکا با بررسی زیر معیار اقتصادی به این نتیجه میرسیم فاصله روستاشهرها از مادر شهر ها هر چه بیشتر باشد نیازمند صرف منابع بیشتری برای زنده نگه داشتن و نگهداری روستاشهر ها هستیم همچنین میزان و نوع غالب زندگی در این روستاشهرها نیز تعیین کننده است نوع برخورد برنامه ریزان شهری با روستا شهرها بر میزان جمعیت پذیری و مهاجر پذیری تأثیر مستقیم دارد مانند روستاشهر بررسی شده شنزن در هنگ کنگ که افراد بر اساس هزینه های مسکن عمدتاً به عنوان خوابگاه از آن استفاده می کنند، همین امر باعث بوجود آمدن تفاوت

تعیین ارزش روستاشهری محله کن شهر تهران از طریق ...

با توجه به وزن های محاسبه در زیر معیار ها روستاشهر کن از لحاظ زیست محیطی از موقعیت مطلوبی برخوردار است و میزان درجه اهمیت زیست محیطی در روستاشهر کلون گرو از بقیه نمونه های موردی جهانی بررسی شده بیشتر می باشد با توجه به نمودار ها می توان حد متوسط روستاشهری بودن را برای کن قائل شد. (نمودار ۶)

بر این اساس روستای کن (ده کن) با دیدگاه روستاشهری با توجه به فرهنگ و تاریخ غنی روستا و با وجود باغ های خصوصی سرسبز و قرارگیری در موقعیت مناسب از لحاظ توپولوژیکی و نزدیک بودن به رودخانه کن (مسیل کن) با توجه به دیدگاه های بررسی شده باید با به کار گیری اصول طراحی و هماهنگی آن با سند های فرداست و با توجه به شرایط اقلیمی و فرهنگی و اجتماعی محدوده طراحی صورت گیرد. همچنین برای حفاظت از این گونه روستاشهر ها و تأمین منابع مالی و اقتصادی جهت حفظ و نگهداری آنها با ایجاد کردن امکانات متنوع محیطی بجای گسترش صنایع آلاینده در داخل روستاشهرها باید رویکرد گردشگری را در آنها رواج داد.

منابع:

۱. پایلی یزدی، محمد حسین، رجبی سناجردی، حسین (۱۳۸۲). نظریه های شهر و پیرامون، چاپ اول، تهران: انتشارات سمت.
۲. مرادی مسیحی، وراز (۱۳۸۴). برنامه ریزی استراتژیک و کاربرد آن در شهرسازی ایران؛ نمونه موردی کلانشهر تهران، تهران: شرکت پردازش و برنامه ریزی شهری.
۳. سعیدی، عباس (۱۳۷۶)، مبانی جغرافیای روستایی، تهران: انتشارات سمت.
۴. احمدی، قادر، ۱۳۸۷، نگاهی به مفهوم روستا-شهر: شکل پایداری از توسعه شهری، مجله آبادی، شماره ۶۰، انتشارات وزارت مسکن و شهرسازی، تهران.
۵. شکویی، حسین (۱۳۸۳)، دیدگاه های نو در جغرافیای شهری جلد اول، تهران: انتشارات سمت.
۶. پاکزاد، جهانشاه (۱۳۹۴). سیر اندیشه ها در شهرسازی ۱ (چاپ چهارم). تهران: انتشارات آرمانشهر

تاریخی و فرهنگی و اقلیمی محدوده می باشد نوع طراحی وجود یک محور اصلی مرکزی به عنوان ستون روستاشهر دارای فعالیت های مختلط (تجاری، اداری و...)

دیدگاه سوم: سیاتل در واشنگتن آمریکا توجه به محیط به صورت منطقه بندی شده با توجه به شرایط جمعیتی ساختاری روستاشهرها طراحی بر اساس طرح های فرادست می باشد.

با توجه به مقایسه های صورت گرفته روستاشهر کن از لحاظ کیفی در موقعیتی به نسبت بالاتر از فوتیان در شنزن و پایین تر از فرمونت در سیاتل و کلون گرو در استرالیا می باشد

بحث و نتیجه گیری

در مجموع با توجه به معیارها و شاخص های کلی موجود در بررسی نمونه های جهانی روستاشهری با توجه به اصول اساسی که در هر روستاشهر بررسی شد، در این بخش با استفاده از روش تحلیل AHP به مقایسه تطبیقی معیارها و زیر معیار های موجود در روستا شهرهای جهانی با محله کن برای اثبات روستاشهر بودن کن به عنوان روستاشهری در درون کلان شهر تهران مورد بررسی قرار می گیرد. با توجه به معیار های اصلی که چهار معیار کالبدی، زیست محیطی، اجتماعی و اقتصادی را شامل می شوند و با توجه به روش انتخاب شده اهمیت وزن معیار ها را از لحاظ کمی بین اعداد ۰ تا ۹ ارزش گذاری می گردند تا با توجه به میزان اهمیت وزن معیارها و همچنین زیر معیار ها مقایسه زوجی صورت گیرد. (جدول ۱۱)

نتایج حاصل از اهمیت وزن معیار های اصلی در اولویت اول معیار زیست محیطی که شامل پاسخ گویی به شرایط اقلیمی و آب و هوایی، یکپارچگی محیطی در روستا شهرهاست و اولویت دوم از لحاظ اقتصادی که جزء مهمترین اولویت ها برای زنده نگه داشتن روستا شهرهاست عوامل متعددی از قبیل کاربری های مختلط، نحوه ارتباط تجاری و مراودات اقتصادی بین شهر و روستا شهر را شامل می شود و اولویت سوم از لحاظ اجتماعی به دلیل اهمیت محل سکونت و حس مشارکت ساکنین در بهبود وضعیت روستاشهرها در نظر گرفته می شود و از لحاظ هویت بومی نیز مورد بررسی است و اولویت چهارم از لحاظ کالبدی مورد بررسی قرار گرفته است که شامل تمامی ساختار یک روستاشهر از چه از نظر شکل بافت ارگانیک یا غیر ارگانیک و چه از نظر کیفیت بناهای موجود در روستاشهرها مورد اهمیت است. (نمودار ۵)

تعیین ارزش روستاشهری محله کن شهر تهران از طریق ...

11. Hao, Pu, Sliuzas, Richard, Geertman, Stan, The development and redevelopment of urban villages in Shenzhen, Habitat International, 2011, 35, 214-224.
۱۲. معین مهر، صدیقه؛ نور الدین، مصطفی (۱۳۹۱)، کاربست رویکرد دهکده شهری؛ راهکاری مناسب در تحقق سکونتگاههای روستایی پایدار، نمونه موردی: روستای آق اولر از شهرستان تالش، فصلنامه مطالعات شهری، شماره ۴، ۲۳-۲۸.
13. Pancholi, Surabhi, Yigitcanlar, Tan, Guaralda, Mirko, Public space design of knowledge and innovation spaces: learnings from Kelvin Grove Urban Village, Brisbane, 2015, 1, 13.
14. McDonald, Daria, the Urban Village Strategy in Seattle, 2002.
۷. ویستون اسپیرن، آن (۱۹۹۸). زبان منظر. مترجمان: سید حسین بحرینی و بهناز امین زاده (۱۳۹۴). تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
۸. پاکزاد، جهانشاه (۱۳۹۴). سیر اندیشه ها در شهرسازی ۲ (چاپ چهارم). تهران: انتشارات آرمانشهر
۹. دوئرتی، جیمز، فالتزگراف، رابرت (۱۹۹۰). نظریه های متعارض در روابط بین الملل. مترجمان: علیرضا طیب و وحید بزرگی (۱۳۹۱). تهران: نشر قومس.
۱۰. دیهیم، گیتی (۱۳۸۴). بررسی خرده گویش های منطقه قصران به انضمام واژهنامه قصرانی (چاپ اول). تهران: فرهنگستان زبان و ادب پارسی.

دیاگرام ها، جداول، نمودارها و عکس

جدول ۱: دیدگاه نظریه پردازان در ارتباط با روستاشهر (مأخذ: نگارنده)

شماره	نظریه پرداز	قرن	هدف	معیار ها	رویکرد
۱	ابنزد هاوراد	۲۰	حفظ و احترام به طبیعت روستا در مقابل شهر	فضای سبز، فرصت های اجتماعی، آب و هوا، دسترسی	زیست محیطی اجتماعی اقتصادی
۲	لوئیس مامفرد	۲۰	آمیختن مزایای شهر و روستا	همبستگی اجتماعی، ارتباطات چهره به چهره، تحرک فردی، ابعاد زیبایی	زیست محیطی، اجتماعی، زیبایی شناسی (منظر)
۳	کریستوفر الکساندر	۲۰	جلوگیری از پراکنده رویی شهرها	جنبه عملی، جنبه زیبایی شناسی، جنبه حسی و درک شهودی	زیست محیطی، زیبایی شناسی (منظر)
۴	فرانک لوید رایت	۲۰	تأکید ویژه به چشم انداز و منظر شهر و طبیعت	طبیعت، فرم اصلی زمین، عناصر درون شهر	زیست محیطی، زیبایی شناسی (منظر)
۵	پاتریک گدس	۲۰	تأثیر پذیری دوسویه انسان و محیط	عناصر جغرافیایی، عناصر تاریخی، عناصر اکولوژیک، عناصر اجتماعی، فرهنگی	زیست محیطی، اجتماعی (شناخت پویا و کل نگر از محیط)، تاریخی
۶	کلارنس پری	۲۰	تشویق زندگی جمعی	ابعاد، جمعیت، عناصر ارتباط دهنده	اجتماعی کالبدی

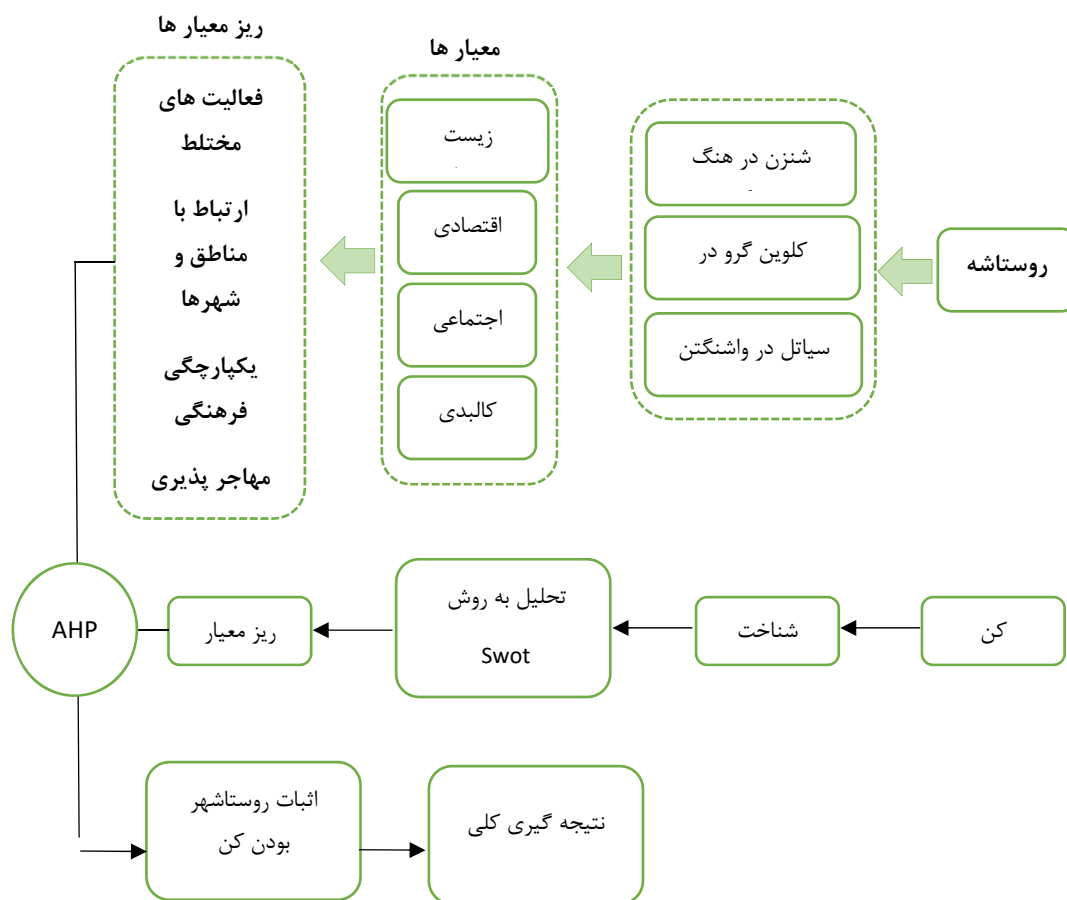
تعیین ارزش روستاشهری محله کن شهر تهران از طریق ...

جدول ۲: بررسی دیدگاه نظریه پردازان در رابطه با محیط زیست (مأخذ: نگارنده)

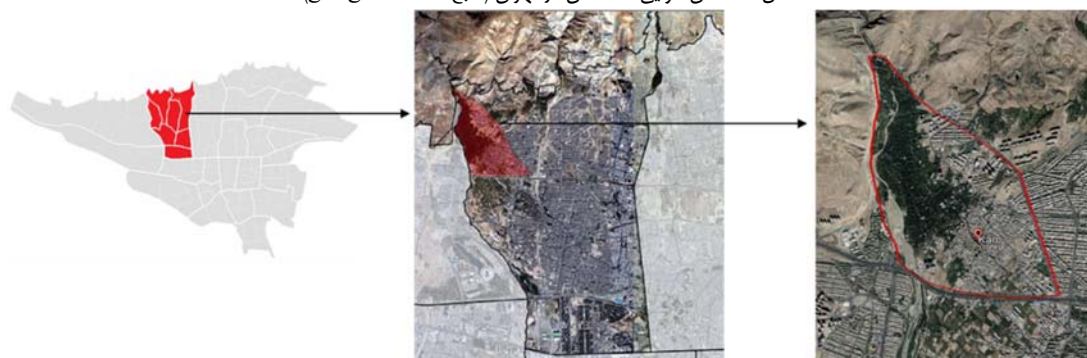
شماره	نظریه پرداز	قرن	هدف	معیار ها	رویکرد
۱	توماس هابز	۱۶	نگرش به نوع زندگی انسان اولیه و تأثیرات متقابل آن از محیط	محیط طبیعی، جامعه طبیعی (اولیه)	زیست محیطی، اجتماعی
۲	جان لاک	۱۷	پیشرفت بشر و استفاده از منابع طبیعی	محیط طبیعی، اجتماعی	زیست محیطی، اجتماعی، اقتصادی
۳	ژان ژاک روسو	۱۷	مصنوعی در برابر طبیعی	محیط طبیعی (طبیعت)، اجتماع	زیست محیطی، اجتماعی
۴	توماس رابرت مالتوس	۱۸	اصل جمعیت و تأثیر آن بر بهبود جامعه آتی	منابع غذایی، رشد جمعیت	زیست محیطی، اجتماعی
۵	هنری توماس باکل	۱۸	تأثیر عوامل محیطی بر اقتصاد، اجتماع	محیط زیست، روابط اجتماعی و اقتصادی	زیست محیطی، اجتماعی و اقتصادی
۶	فروید	۱۹	همپیوندی میان طبیعت درونی (انسان) با طبیعت بیرونی (محیط زیست)	محیط زیست، انسان	زیست محیطی، اجتماعی
۷	آنتونی گیدنز	۱۹	نگرش کلان به محیط زیست و پیامدهای جهانی آن	محیط زیست، اقتصادی، فرهنگی	زیست محیطی
۸	کارل مارکس	۱۹	بهره کشی چند برابر از طبیعت و تولید ثروت، کالاها و خدمات	انسان، محیط زیست	زیست محیطی، اجتماعی
۹	آرن ناس	۱۹	هم ذات پنداری با محیط زیست	زیست محیطی، اجتماعی	زیست محیطی
۱۰	گواتاری	۱۹	ارتباط متقابل محیط زیست طبیعی با انسان و تأثیرات آن	فرهنگ، طبیعت، روابط اجتماعی	زیست محیطی، اجتماعی
۱۱	دیوید هاروی	۱۹	اکولوژی بهترین دریچه نگرش و بازبینی آنالیز روشهای جایگزین	عدالت اجتماعی، مساوات سیاسی، منطق اکولوژیکی	زیست محیطی

تعیین ارزش روستاشهری محله کن شهر تهران از طریق ...

دیاگرام ۱: مدل تحلیل پژوهشی (مأخذ: نگارنده)

شکل ۷: عکس هوایی محله کن در تهران (منبع: google earth)

تعیین ارزش روستاشهری محله کن شهر تهران از طریق ...

شکل ۸: موقعیت اقتصادی کن (منبع نگارنده)

در قسمت های میانی بافت مخصوصا در نزدیکی محله سرآسیاب کن به مغازه های متروکی بر میخوریم که نشاندهنده عدم تعادل بین عرضه و تقاضا می باشد که با توجه به جمعیت کم روستای کن می باشد.

شکل ۹: موقعیت زیست محیطی کن (منبع نگارنده)

وجود کوچه باغ ها قدیمی و سرسبز از شاخصه های کن می باشد که علاوه بر سادگی و کمبود امکانات ساخت دارای قدمت و ارزش بالایی هستند و از نقاط قوت محدوده می توان نام برد زیرا در کلان شهرهای شلوغ کمتر این سادگی و زیبایی را می توان یافت. علاوه بر موارد گفته شده باغ ها اغلب خصوصی هستند و به دلیل ارزش زمین تفکیک های غیر اصولی در آنها رواج دارد که به نوعی تهدید در محدوده مورد مطالعه در نظر گرفته می شود زیرا باعث از بین رفتن این بافت یکدست و سبز می گردد.

تعیین ارزش روستاشهری محله کن شهر تهران از طریق ...

شکل ۱۰: موقعیت اجتماعی کن (منبع نگارنده)

از نظر ساختار اجتماعی ساکنین اصلی محدوده را اغلب مهاجران افغانی تشکیل می دهند به خصوص در دره زرنو و بومیان کن اغلب در محله های اطراف کن مانند شهران زندگی می کنند لهجه و زبان گویش محلی کن را تاتی نام دارد که شباهت زیادی به زبان مازنی دارد.

شکل ۱۱: موقعیت کالبدی کن (منبع نگارنده)

از لحاظ کالبدی محدوده دارای چند نوع بافت می باشد که شامل: بافت تاریخی ارز شمند که بخشی از بین رفته و بخشی وجود دارد که کوچه های غیر مستقیم برای حفظ حرمت و باریک از آن دوران به یادگار مانده است. در کن قسمت هایی از محدوده را بافت فرسوده تشکیل می دهد خانه های قدیمی فاقد سکونت و یا مخروبه ها از این دسته اند.